

Cent anys d'un acabament

crònica

L'any 1976 vàrem tenir el goig de celebrar el centenari de la publicació del primer número de la *Revista de Gerona*. Tant la redacció de la nostra revista com la Diputació, que n'és la promotora, varen abocar dedicació i recursos a la commemoració. S'aconseguí que aquella fita no es limités a celebrar uns actes més o menys solemnes i brillants, sinó que servís per deixar unes realitzacions perdurables i profitoses.

Sense por d'exagerar, podem dir que aquella commemoració proporcionà als estudiosos tres notables eines de treball:

Un estudi complet i exhaustiu de l'antiga revista, inclòs en els números de la revista nova corresponents als tres darrers trimestres de 1976. Tres fascicles amb una unitat temàtica que ens donen una visió total de la venerable publicació; amb referències al seu contingut, als homes que hi col·laboraven i a l'ambient històric en què es desenvolupà.

El repertori d'índexs, que ha estat i és encara a bastament utilitzat i que es troba totalment exhaurit.

I la reedició en facsímil dels dinou volums de la revista que comprenen la publicació des del setembre de 1876 fins al desembre de 1895.

També cal constatar que en aquella avinentesa la moderna *Revista de Gerona* es convertí en *Revista de Girona*, gràcies a l'encertat suggeriment del jove historiador Joaquim Nadal i Farreras, intel·ligentment recollit pel director de la revista i diputat provincial Joan Tarrés i Vives.

Enguany s'escau el centenari de la desaparició d'aquella magnífica i transcendent publicació gironina. No seria pas bo celebrar aquella efemèride; però sí que considerem imprescindible dedicar-li un sentit record.

La revista nasqué de l'entusiasme d'un grup intel·lectuals gironins que diàriament es reunia a la «cova» de can Viñas, del carrer dels Abeuradors. Al reduït i reclòs menjador, situat darrera la botiga que regentava el senyor Narcís Viñas i Serra, s'hi gestà, primerament, l'Associació Literària de Girona i, uns anys més tard, la *Revista de Gerona*.

La revista tingué en aquella casa la seva redacció i la seva administració; i els concurrents a la tertúlia integraren el cos de redacció i l'elenc de col·laboradors de la publicació, que tingué com a primer director el doctor Manuel Viñas Graugés, al qual succeí Enric Claudi Girbal.

El nivell humà, científic i literari d'aquell grup d'il·lustres gironins propicià una publicació d'una categoria extraordinària. Quan s'acompleixen els cent anys de la seva desaparició no ha minvat el seu prestigi i es manté el seu valor com a obra de consulta.

Però, com totes les obres humanes, la revista tingué els seus anys d'esplendor i la seva decrepitud. Els col·laboradors anaren reduint les seves aportacions i l'interès de la publicació anà decreixent.

En els darrers anys de la seva existència la trajectòria de la

*El desembre de 1895
va sortir el darrer número
de la Revista de Gerona.*

REVISTA DE GERONA

«SANT FRANCESCH»

Poema por Mosén Jacinto Verdaguer

ANTAR en un poema á San Francisco de manera que la figura gloriosa del enamorado de la pobreza resulte algo parecida á la poética leyenda, es empresa reservada á una privilegiada imaginación unida á un corazón inflamado de amor divino. En primer lugar se tiene que sentir con toda verdad la fuerza de aquellos amorosos deliquios que hacian temblar de gozo al patriarca de Asis cuando oía pronunciar el santo nombre de Jesucristo y le inspiraban las sencillas y barbaras estrofas del Cántico al Sol: considerando al santo como uno de los grandes místicos, se ha de estudiar su continua meditación extática de las perfecciones del Señor y su consagración definitiva, renunciando á la vida disipada. Todavía más puede esplayarse el poeta cantor de San Francisco representándolo como apasionado de los pobres y leprosos, como predicador de los pájaros y de las flores y amante de la música, por lo que fué llamado Orfeo de la Edad media.

Lo divino y lo humano se fundieron en aquella alma privilegiada al calor de un amor inmenso. Es uno de los astros que más

AÑO XX.—MES DE DICIEMBRE 1895.—NÚMERO XII.

revista es mou paral·lelament a la del seu director, Enric Claudi Girbal.

Quan Girbal emmalalteix, la revista surt amb retard i s'hi nota la falta d'algunes seccions. Quan Girbal mor, la revista deixa de publicar-se definitivament.

Joan Viñas i Comas, com a fill de Narcís Viñas i Serra, coneixia molt bé aquest tema. Ell, que de nen havia viscut les tertúlies de la «cova», diu en les seves *Memòries d'un gironí*: «Per les mans d'en Girbal passà tota la confecció, i bon temps tota l'administració de la revista».

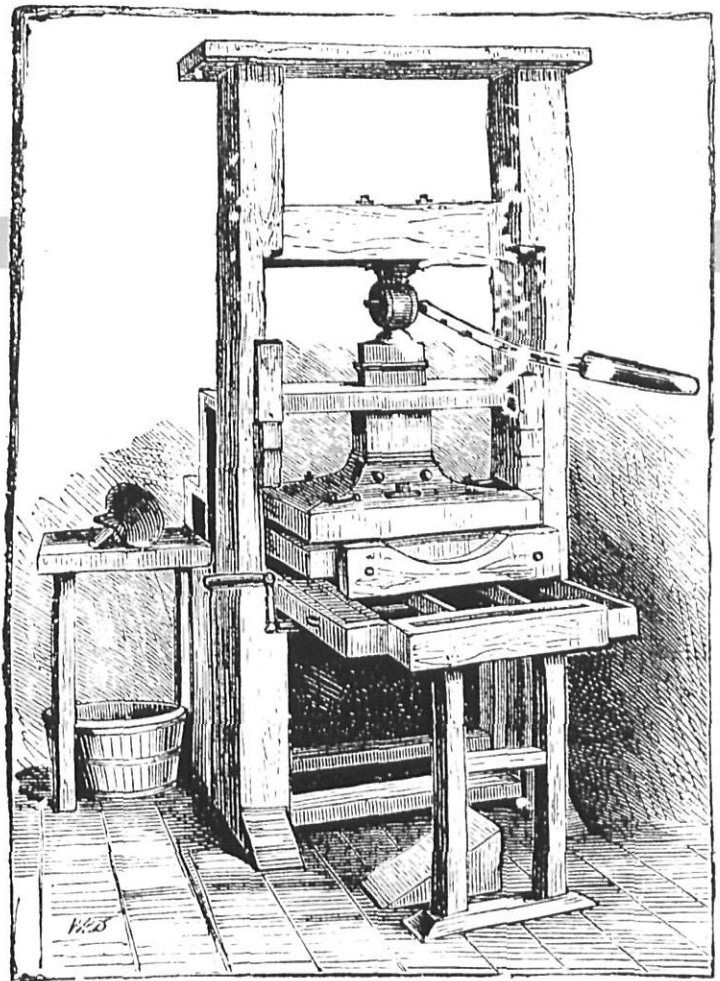
«En Girbal empleat a l'hospici estava constantment sobre el treball d'impressió, i de replega i distribució d'originals».

Recordem que la revista s'imprimia als tallers del mateix hospici. I també escriu Viñas: «La Revista de Girona que en Girbal, un xic misàntrop pel temperament i pels anys, continuava encara d'esma amb traduccions i col·laboracions familiars».

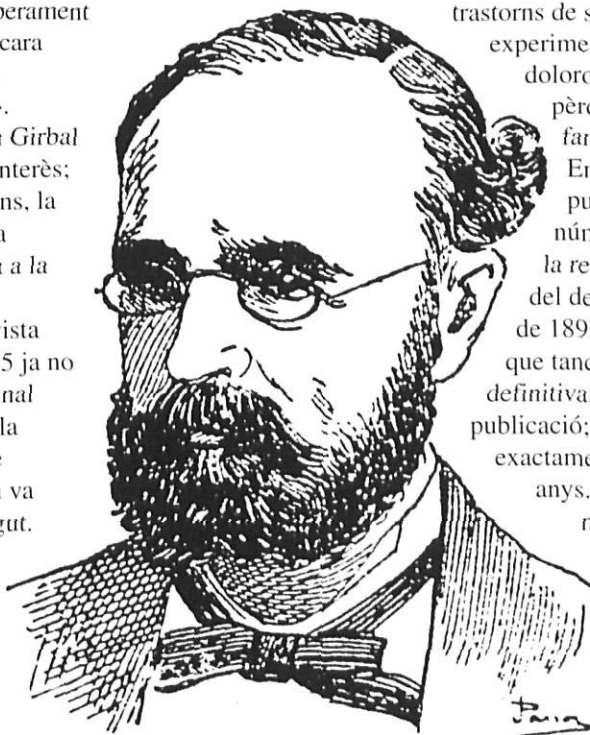
L'any 1894 encara en Girbal publicà articles de gran interès; referents als jueus gironins, la Universitat de Girona i la premsa periòdica editada a la ciutat.

En el volum de la revista corresponent a l'any 1895 ja no hi figura cap article original d'en Girbal; mentre que la secció de «Notícies» que també anava a càrrec seu va disminuint el seu contingut.

El 28 de maig d'aquell any 1895 moria Narcís Viñas i Serra, titular de l'establiment que havia acollit la docta publicació.

Enric Claudi Girbal, director i ànima de la Revista.

En aquells darrers temps, Girbal pateix greus trastorns de salut, i experimenta doloroses pèrdues familiars. Encara es publica el número de la revista del desembre de 1895. És el que tanca definitivament la publicació; ara fa exactament cent anys. El número de

gener de 1896, que hauria hagut de participar la mort del seu director, ja no veié la llum. Girbal morí el 22 de gener de 1896.

L'Associació Literària, entitat oficialment promotora de la revista, encara subsistí fins al 1902. Però en el Certamen de 1896, en el qual precisament se celebraven les noces de plata de la institució, no s'esmentà per res la desaparició de la revista. Tampoc no hem sabut trobar cap referència d'aquesta desaparició en els diversos diaris locals que es publicaven en aquell moment. Els diaris sí que glossaren amb una positiva unanimitat la figura d'en Girbal, posant de manifest en ocasió del seu traspàs els mèrits que en vida no li havien estat degudament reconeguts.

ENRIC MIRAMBELL